

Tekstiilikulttuuria kaiken aikaa

Tekstiilitaiteilija Dora Jung oman työnsä tulkitsijana vuonna 1972, KM Päivi Fernström

Otsikkoni Tekstiilikulttuuriseurain 40-vuotisjuhla luentosarjassa on tarkka: Tekstiilitaiteilija Dora Jung oman työnsä tulkitsijana vuonna 1972. Miksi juuri vuosi 1972? Minulla on ollut mahdollisuus oman tutkimukseni puolesta päästä lukemaan Dora Jungin kirjoituksia ja tutkimaan hänen tekstiilejään. Dora Jungin kutomon jäämistö on kokonaisuudessaan Designmuseossa, Helsingissä. Yhdestä ruskeasta kansioista, jonka päällä luki *"Mina skrivningar"* löytyi mielestäni aarre omaa luentoani ajatellen. Kansiossa oli luonnoksia esitelmiksi ja yhden otsikossa luki *"Föredrag med 62 dia 3 maj 1972 på tekstiilikulttuuriyhdistyksen kokous"*. On aina mielenkiintoista katsoa taiteilijoiden teoksia ja tulkita niitä oman kokemuksensa ja ymmärryksensä mukaan. Aina kuitenkin herää kysymys myös siitä, miten taiteilija on itse teoksensa sanallistanut, mitä miettinyt niitä suunnitellessaan, tai ainakin: mitä on halunnut kertoa tekstiilikulttuurin ystäville vuonna 1972. Taiteilijoiden kertomukset omista teoksistaan on puhuttanut yleisestikin aivan hiljattain. Helsingin sanomien (7.9.2010) iso artikkeli taiteilijoiden vaikeasta tavasta sanallistaa omat teoksensa otsikoitiin *Taidepuhe on usein höpöhöpöä*. On siis myös ajankohtaista paneutua taiteilijan tulkintoihin omista teoksistaan ja vertailla sitä siihen taidepuheeseen, jota nykyään kuulee.

Toukokuussa 1972, jolloin siis Dora Jung saapui pitämään esitelmäänsä Tekstiilikulttuuriseuralle, hän oli 66 -vuotias kansainvälistä ja kansallista menestystä saanut taitelija. Dora Jung valmistui tekstiilitaiteilijaksi 1932 ja perusti heti oman kutomon, joka oli toiminnassa hänen kuolemaansa saakka. Hän suunnitteli sisustustekstiilejä, kirkkotekstiilejä ja suuria seinätekstiilejä. Yhteistyö Tampellan kanssa oli myös merkittävää ja suuri yleisö muistaa ehkä parhaiten hänen *100 ruusua* pöytäliinansa vuodelta 1961, jolloin Stockmann täytti 100 vuotta (1962) ja jonka kunniaksi Dora Jungilta pyydettiin pöytäliinan suunnitelmaa.

Esitelmänsä Dora Jung oli jakanut kolmeen osaan. Hän esitteli ensin kirkkotekstiilejään kertoen messukasukoiden ja alttarivaatteiden suunnittelun lähtökohdista. Symboliikka oli merkittävä ja innoittava tekijä. Taidetekstiileistään hän puhui mielenkiintoisesti kertoen tilaajan toiveiden merkityksestä teoksien lopputulokseen. Hän saattoi paneutua pitkiksikin ajoiksi etsimään ideaa, jotta se kuvaisi tilaajan toivetta ja sopisi kaikin tavoin siihen ympäristöön, johon se lopulta jäisi. Mielenkiintoista on, että hän ei esittänyt yhtään teollisuudelle suunnittelemaansa pellavadamastia, joita oli tehnyt yhteistyössä Tampellan kanssa jo 1930-luvulla ja varsinkin 1950- ja 1960-luvuilla. Sen sijaan hän halusi kertoa omasta työtavastaan ja kutojien merkityksestä damastiensa toteutuksessa.

Dora Jungin taidepuhe oli selkeää ja ymmärrettävää. Hän piti itsestään selvänä valita teoksensa aihe tilaajan maailmasta. Lisäksi hänen puheestaan kuului arvostus materiaaleja ja käsityötä kohtaan.